

SPRAWOZDANIE Z PRACY MUZEUM MIEJSKIEGO W TYCHACH ZA ROK 2015.

Informacja dotycząca działalności merytorycznej

W roku 2015 Muzeum Miejskie w Tychach kontynuowało główne nurty swojej działalności, które były realizowane od początku jego istnienia w roku 2004.

W marcu 2015 roku zatwierdzony został nowy statut Muzeum, w którym znalazły się zapisy powołujące do życia nowy Oddział Muzeum – Tyską Galerię Sportu. W tym samym czasie rozpoczęły się prace merytoryczne, zakończone powstaniem scenariusza wystawy stałej w nowej siedzibie oraz prace adaptacyjno-budowlane, służące przystosowaniu pomieszczenia na Stadionie Miejskim do działalności muzealnej.

I WYSTAWY

Wystawy prezentowane w Dawnej Młótowni (ul. Katowicka 9):

- Ludzie miejsca zdarzenia. Tyszenie w I połowie XX wieku
– od 30.10.2014 do 18.04.2015
- Tychy. Sztuka w przestrzeni miasta
– 15.05 do 31.08 2015
- Janusz Karbowniczek. Rozmowa. Malarstwo i rysunek. Jubileuszowa wystawa 40-lecia twórczości artystycznej
– 9 – 31.10.2015
- Od myszy do cesarza wszyscy żyją z gospodarza. Rok gospodarski na ziemi pszczyńskiej
– 31.12.2015 do 25.06.2016

Wystawy prezentowane w Starym Magistracie (pl. Wolności 1):

- Tychy oczywiste i nieoczywiste. Książęce ślady, dotknięcie sacrum i nowe miasto
– 22.01 – 16.05.2015
- Ze Lwowa, Stanisławowa, Drohobycza, Stryja... Kresowanie w Tychach
– 29.05 – 12.09.2015
- Dziadek z Wehrmachtu. Doświadczenie zapisane w pamięci
– 30.09 – 14.11.2015
- Olgierd Bierwiazzonek. Malarstwo
– 20.11.2015 – 27.02.2016

Wystawy prezentowane w przestrzeni miejskiej, poza siedzibą Muzeum:

- Centrum Medyczne „Paprocany”: Ziemia pszczyńska
- Przy Urzędzie Miasta: Tychy w latach międzywojennych. Ludzie, miejsca, zdarzenia
- ul. Grota – Roweckiego: W obronie krzyża. Wydarzenia w Tychach 23 i 24 kwietnia 1979

- Siedziba Związku Górnośląskiego w Katowicach: Puść mnie, matko, do powstania... Powstania śląskie na terenie Paprocan, Urbanowic, Tychów
- Filia nr 2 Miejskiej Biblioteki Publicznej (pl. św. Anny): prace dzieci – laureatów i uczestników konkursów plastycznych organizowanych przez Muzeum

II ZBIORY

Nowe nabytki w 2015 roku:

łącznie w okresie od 1.01 do 31.12. 2015 zbiory powiększyły się o 479 nowych jednostek zapisanych jako 273 pozycje inwentarzowe, w tym:

- Dział Historii Miasta – 104 (w tym 87 darów) nowych jednostek zapisanych jako 82 pozycje inwentarzowe o łącznej wartości 5 853,69 zł
- Dział Fotografii – 350 (w tym 332 dary) nowych jednostek zapisanych jako 170 pozycji inwentarzowych o łącznej wartości 13 177 zł
- Dział Sztuki – 25 (w tym 24 dary) nowych jednostek zapisanych jako 21 pozycji inwentarzowych o łącznej wartości 28 200 zł
- Dział Etnologii – brak nowych jednostek
- Tyska Galeria Sportu – 170 darów, 2 zakupy

łączny stan zbiorów na 31.12.2015 to 11 608 jednostek zapisanych jako 6041 pozycji inwentarzowych o łącznej wartości 704 761,27 zł

Wykazane powyżej zbiory to dane dotyczące oryginałów – muzeum gromadzi ponadto do celów dokumentacji naukowej oraz do celów ekspozycyjnych reprodukcje fotografii oraz dokumentów, pozyskuje rekonstrukcje strojów oraz dokumentów średniowiecznych

III WYDAWNICTWA

1. Książki i katalogi

- Maria Lipok-Bierwiaczonek: Tychy oczywiste i nieoczywiste. Książęce ślady, dotknięcie sacrum i nowe miasto
- Patryk Oczko: Tychy. Sztuka w przestrzeni miasta/ Tychy. Art in public space
- Mapa: Tychy. Sztuka w przestrzeni miasta/ Tychy. Art in urban space
- Tyski Zeszyt Historyczny nr 11: Ludzie dwudziestolecia międzywojennego. Obywatele Tychów i gmin ościennych
- „Olgierd Bierwiaczonek. Malarstwo”

2. Druki promocyjne: informatory, broszury, afisze i plakaty

IV DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA I POPULARYZATORSKA

1.Oferta edukacyjna dla przedszkoli, szkół i grup zorganizowanych:

78 grup – 1658 uczestników, w tym:

- lekcje muzealne: 39 grup – 798 uczestników
- wycieczki edukacyjne: 2 grupy – 44 uczestników
- zwiedzanie wystaw z przewodnikiem: 28 grup – 529 uczestników
- zwiedzanie wystaw bez przewodnika: 9 grup – 166 uczestników
- VII Gra Miejska – dla dzieci i młodzieży – 121 uczestników

2. Oferta dla odbiorców indywidualnych – dzieci

278 uczestników

- Ferie w muzeum – 2 spotkania – 50 uczestników
- Lato w muzeum – 5 spotkań – 52 uczestników
- Klub Południk – 9 spotkań – 163 uczestników
- Warsztaty „Zaprojektuj rzeźbę dla miasta” (w ramach VIII tyskiej Nocy Muzealnej) – 1 spotkanie – 13 uczestników

3. Oferta dla odbiorców indywidualnych – dorośli

1894 uczestników

- Oprowadzania kuratorskie – 7 spotkań – 140 uczestników
- Popołudnia Czwartkowe – 3 spotkania – 78 uczestników
- Wielkanoc w Muzeum – pokaz tworzenia palm wielkanocnych – 1 spotkanie – 58 uczestników
- Prelekcje – 7 spotkań – 180 uczestników
- Prelekcje organizowane w ramach promocji wystawy i książki Patryka Oczko „Tychy. Sztuka w przestrzeni miasta” – 4 spotkania – 141 uczestników
- Warsztaty „Zrób sobie wielkanocny koszyczek. Warsztaty wyplatania z wikliny – 1 spotkanie – 5 uczestników
- Warsztaty dla osób 55 + „Lokalne waluty” – 2 spotkania – 21 uczestników
- Galeria sztuki w przestrzeni miasta (cykl spacerów promujących wystawę i książkę Patryka Oczko „Tychy. Sztuka w przestrzeni miasta” – 3 spotkania – 28 uczestników
- Wycieczka rowerowa po puszczy pszczyńskiej – 1 wycieczka – 15 uczestników
- Pokazy filmowe (organizowane w ramach wystawy „Dziadek z Wehrmachtu. Doświadczenie zapisane w pamięci”) – 4 pokazy – 103 uczestników
- VIII Tyska Noc Muzealna – 900 uczestników
- IX Tyskie Sympozjum Historyczne – 112 uczestników
- Koncert kolęd w wykonaniu Stowarzyszenia Tyskiego Chóru Mieszanego „Presto Cantabile” – 113 uczestników

4. Warsztaty – oferta dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych

63 uczestników

- Warsztaty zdobienia jajek metodą batikową – 1 spotkanie – 31 uczestników
- Warsztaty wykonania ukraińskiej lalki motanki (wydarzenia towarzyszące wystawie „Ze Lwowa, Stanisławowa, Drohobycza, Stryja... Kresowanie w Tychach) – 1 spotkanie – 14 uczestników
- Bibułkowe jeże, ptaszki, aniołki, łańcuchy ze słomy. Warsztaty wykonania tradycyjnych ozdób choinkowych – 1 spotkanie – 18 osób

V TYSKA GALERIA SPORTU

1. Stworzenie koncepcji pracy Tyskiej Galerii Sportu

- powołanie zespołu do realizacji koncepcji TGS w składzie: Piotr Zawadzki koordynator merytoryczny projektu, Michał Pawlak, Agata Krzyżowska, Dorota Kordys, Jerzy Gęga.
- określenie zadań poszczególnych członków zespołu
- opracowanie planu pracy TGS
- opracowanie planu wystaw tematycznych TGS
- opracowanie zasad bieżącej współpracy z projektantami i wykonawcami Tyskiej Galerii Sportu

2. Prace merytoryczne oraz budowlano-adaptacyjne nad ekspozycją stałą Tyskiej Galerii Sportu

- stworzenie scenariusza ekspozycji stałej Tyskiej Galerii Sportu. Autor: Piotr Zawadzki
- określenie poszczególnych stref i części ekspozycji stałej wraz z określeniem ich zawartości merytorycznej
- bieżąca współpraca z projektantami i wykonawcami Tyskiej Galerii Sportu
- współpraca merytoryczna z dr Antonim Steuerem z Muzeum Historii Katowic

3. Bieżąca działalność Tyskiej Galerii Sportu

Organizacja spotkań

16.05. VIII Tyska Noc Muzealna – zorganizowane wspólnie z Tyskim Sportem dwa spotkania na terenie budowanego Stadionu Miejskiego. W programie spotkanie z dawnymi piłkarzami GKS-u, przypomnienie historii zdobycia przez klub wicemistrzostwa Polski w 1976 r., projekcja archiwalnych filmów, konkurs z nagrodami, zwiedzanie stadionu. Prowadzenie Piotr Zawadzki.

22.05. Spotkanie z Arkadiuszem Sobeckim, wybitnym bramkarzem hokejowym GKS-u Tychy, podczas którego przekazał Tyskiej Galerii Sportu swój sprzęt bramkarski.

25.06. Spotkanie z Henrykiem Gruthem – zorganizowane wspólnie ze stowarzyszeniem Tyski Fan spotkanie z wybitnym hokeistą GKS Tychy i reprezentacji Polski, olimpijczykiem. W czasie spotkania Henryk Gruth odebrał zaległą nagrodę za zwycięstwo w plebiscycie na najlepszego sportowca GKS Tychy. Prowadzenie Piotr Zawadzki

19.07. Spotkanie z mieszkańcami miasta, zorganizowane wspólnie z Urzędem Miasta i Tyskim Sportem, podczas imprez z okazji otwarcia Stadionu Miejskiego. W trakcie spotkania wspomnienia piłkarzy z drużyny wicemistrzów Polski z 1976 roku, konkursy z nagrodami, projekcja archiwalnych filmów. Prowadzenie Piotr Zawadzki

29.10. Spotkanie – projekcja reportażu radiowego „Jak pijak grał w piłkę. Ernest Wilimowski i jego historia” z udziałem Norberta Tkacza i Wojciecha Królikowskiego. Prowadzenie Jerzy Gęga

24.11. Spotkanie z Antonim Piechniczkiem oraz Beatą Żurek i Pawłem Czado, autorami jego biografii „Tego nie wie nikt”. Podczas spotkania wspomnienia Piechniczka, pytania i

odpowiedzi, konkursy, podpisywanie książek, autografy i zdjęcia. Prowadzenie Piotr Zawadzki

4.12. Spotkanie z Marcinem Heldem, wybitnym zawodnikiem MMA oraz jego trenerem z Bastionu Tychy Sławomirem Szamotą. Prowadzenie Piotr Zawadzki

4. Działalność filmowa Tyskiej Galerii Sportu

Realizacja filmów, dokumentujących historię sportu w Tychach i jego wybitnych przedstawicieli. Wszystkie filmy opublikowane na kanale You Tube.

„Chłopak z Osiedla A” – film o Jerzym Kubicy, wychowanku Polonii Tychy, wicemistrzu Polski w barwach GKS Tychy. Premiera 8.10. Realizacja: Jerzy Gęga, współpraca Piotr Zawadzki, Michał Pawlak

„Franciszek Wszółek, pierwszy prezes GKS-u Tychy” – film o pierwszym prezesie-założycielu GKS-u Tychy. Premiera 28.11. Realizacja: Jerzy Gęga, współpraca Piotr Zawadzki, Michał Pawlak

„Zyga, bohater Wyścigów Pokoju – cz. 1” – film o Zygmuncie Hanusiku, słynnym kolarzu z Wartogłowca, dzielnicy Tychów. Premiera 7.11. Realizacja: Jerzy Gęga, współpraca Piotr Zawadzki, Michał Pawlak

„Lucyna Langer-Kątek – mistrzyni płotków” – film o Lucynie Langer-Kątek, wybitnej lekkoatletce z Tychów. Premiera 19.12. Realizacja: Jerzy Gęga, współpraca Piotr Zawadzki
Bohaterowie filmów otrzymywali płyty DVD z nagraniem podczas meczów sportowych organizowanych w Tychach.

5. Sesje fotograficzne

Sesje fotograficzne z wybitnymi sportowcami związanymi z Tychami. W sesjach wzięli udział:

Sylwia Pycia – mistrzyni Europy w siatkówce

Aleksandra Jagieło – dwukrotna mistrzyni Europy w siatkówce

Marcin Held – mistrz MMA

Mateusz Grzybek – piłkarz GKS Tychy, młodzieżowy reprezentant Polski

Karolina Naja – kajakarka, medalistka olimpijska

Jiri Sejba – trener mistrzowskiej drużyny hokeja GKS Tychy

Wojciech Matczak - trener mistrzowskiej drużyny hokeja GKS Tychy

Michał Woźnica – kapitan hokejowej drużyny GKS Tychy

Eugeniusz Cebrat – dawny bramkarz GKS Tychy, wicemistrz Polski, reprezentant Polski

Marian Piechaczek – dawny kapitan GKS Tychy, wicemistrz Polski

Kazimierz Szachnitowski – dawny piłkarz GKS Tychy

Realizacja sesji fotograficznych: Radosław Kaźmierczak

6. Pozyskiwanie zbiorów dla Tyskiej Galerii Sportu

- trofea, pamiątki sportowe, sprzęt sportowy

- fotografie

- dokumenty, dyplomy

- nagrania filmowe

- nagrania audio

Źródła pozyskiwania zbiorów: byli i obecni sportowcy, kluby sportowe, trenerzy, działacze sportowi, osoby prywatne (kibice, kolekcjonerzy), Polskie Radio Katowice, Telewizja Polska Katowice.

Forma pozyskiwania zbiorów: darowizna, wypożyczenie

7. Działania w Internecie

Założenie profili Tyskiej Galerii Sportu na Facebooku, Twitterze i Instagramie.

Moderowanie: Michał Pawlak.

Regularne (codzienne) wrzucanie treści na profil Facebooka. Rosnąca liczba odbiorców i polubień profilu. Moderowanie: Michał Pawlak

Strona internetowa Tyskiej Galerii Sportu www.tgs.tychy.pl. Stałe wzbogacanie strony treściami, zdjęciami. Moderowanie: Michał Pawlak.

Założenie profilu Tyska Galeria Sportu na kanale You Tube, regularnie zasilana filmami realizowanymi przez TGS. Moderowanie: Michał Pawlak.

8. Działania promocyjna Tyskiej Galerii Sportu

- wydanie ulotki-apelu do mieszkańców miasta z informacją o powstaniu Tyskiej Galerii Sportu oraz prośbą o przekazywanie pamiątek sportowych związanych z Tychami

- zorganizowanie konferencji prasowej (5.03.), podczas której została przedstawiona dziennikarzom koncepcja działalności Tyskiej Galerii Sportu

- wyprodukowanie koszulek, „ścianki” Tyskiej Galerii Sportu

- prezentacja działań Tyskiej Galerii Sportu podczas ligowych meczów hokeja i piłki nożnej w Tychach

- ogłoszenia i artykuły prasowe

- udział Tyskiej Galerii Sportu w przygotowaniach do otwarcia Stadionu Miejskiego

9. Wizytacje studyjne

- Muzeum Sportu i Turystyki w Warszawie – spotkanie z dyr. Muzeum Tomaszem Jagodzińskim, Muzeum Legii Warszawa – spotkanie z kustoszem Wiktorem Bołą, Muzeum Jana Pawła II.

- wizyty Piotra Zawadzkiego w innych placówkach muzealnych: Muzeum Śląskie, Muzeum Powstań Śląskich, Muzeum Żydów Polskich, Muzeum Powstania Warszawskiego

10. Kwerendy w archiwach i bibliotekach

- Biblioteka Śląska, Biblioteka Miejska w Tychach, Muzeum Historii Katowic, Archiwum Państwowe w Katowicach, archiwa szkolne i miejskie

11. Obecność w mediach, współpraca ze środkami masowego przekazu

- **22.03.** Udział Piotra Zawadzkiego z Tyskiej Galerii Sportu w audycji na żywo Polskiego Radia Katowice „Z mikrofonem po boiskach”

- wywiady Piotra Zawadzkiego i Aleksandry Matuszczyk dla Radia Katowice, Radia Piekary, Radia ZET Chilli, Radia eM,

- artykuły prasowe o Tyskiej Galerii Sportu w „Gazecie Wyborczej”, „Dzienniku Zachodnim”, „Sporcie”, „Przeglądzie Sportowym”, „Twoje Tychy”, „Echu”

- artykuły internetowe w tychy.pl, slask.sport.pl, katowickisport.pl, tyskiflesz.pl, dziennikzachodni.pl

12. Współpraca z podmiotami i osobami prywatnymi na terenie miasta Tychy

- Nawiązanie kontaktów i współpraca z: Tyski Sport SA, Tyski Fan, Kibice Razem, MOSiR, Urząd Miasta

- Nawiązanie kontaktów ze sportowcami, trenerami i znanymi ludźmi sportu związanymi z Tychami

13. Szkolenie w zakresie działalności edukacyjnej

- opracowanie koncepcji działalności edukacyjnej Tyskiej Galerii Sportu wraz z wariantami tematów. Autor: Michał Wysocki

- warsztaty szkoleniowe dla kandydatów na edukatorów, prowadzących warsztaty edukacyjne w ramach Tyskiej Galerii Sportu. Koncepcja i prowadzenie: Michał Wysocki.

VI INNE

1. Programy operacyjne MKiDN

a. W 2015 roku Muzeum otrzymało dofinansowanie z następujących Programów Operacyjnych MKiDN:

- Dziedzictwo kulturowe/wspieranie działań muzealnych – publikacja katalogu wystawy „Tychy. Sztuka w przestrzeni miasta”
- Dziedzictwo kulturowe/kultura ludowa i tradycyjna – projekt badawczy i popularyzatorski „Rok gospodarczy na ziemi pszczyńskiej”

b. W 2015 roku Muzeum złożyło następujące wnioski o dofinansowanie do Programów Operacyjnych MKiDN

- Dziedzictwo kulturowe/kultura ludowa i tradycyjna – wydanie albumu z fotografiami strojów ludowych Stanisława Gadomskiego
- Dziedzictwo kulturowe/wspieranie działań muzealnych – publikacja Tyskiego Słownika Biograficznego
- oraz do programu dotacyjnego NCK Kultura Dostępna: program edukacyjny skierowany do młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznie

2. Kontynuacja współpracy z organizacjami pozarządowymi:

a. Stowarzyszenie Faber: dofinansowanie książki Marii Lipok-Bierwiaczonek „Tychy oczywiste i nieoczywiste. Książęce ślady, dotknięcie sacrum i nowe miasto”,

b. Fundacja Imago Mundi: warsztaty negocjacyjne dotyczące współpracy międzysektorowej środowisk kultury, sztuki i administracji publicznej „Słownik Kultury”,

c. Stowarzyszenie Genius Loci – Duch Miejsca: wystawa „Dziadek z Wehrmachtu. Doświadczenie zapisane w pamięci)

3. Organizacja VIII Tyskiej Nocy Muzealnej – 16.05.2015

W czasie VIII Tyskiej Nocy Muzealnej Muzeum świętowało przypadającą w 2015 roku 10. rocznicę otwarcia Muzeum wraz z pierwszą wystawą *Sto lat z życia miasta. Tychy i tyszenie w XX wieku*. Z tej okazji przygotowanych zostało aż 10 wydarzeń.

VIII Tyska Noc Muzealna odbywała się w czterech miejscach: w Starym Magistracie, gdzie odbyło się spotkanie z darczyńcami i przyjaciółmi Muzeum oraz promocja książki dr Marii Lipok-Bierwiaczonek „Tychy oczywiste i nieoczywiste. Książęce ślady, dotknięcie *sacrum* i nowe miasto”. Gościem spotkania był socjolog prof Marek S. Szczepański, prowadzącą -

Anna Dudzińska z Radia Katowice. W muzealnym ogrodzie zorganizowany został koncert gitarowy Janusza Pietruchy oraz poczęstunek przygotowany przez Patrycję Walter. W Dawnej Młótowni można było zwiedzić nowo otwartą wystawę „Tychy. Sztuka w przestrzeni miasta” w towarzystwie jej kuratora - Patryka Oczko, dzieciom Muzeum zaproponowało warsztaty „Zaprojektuj rzeźbę dla miasta”, prowadzone przez studentkę ASP w Katowicach Monikę Sojkę.

W kościele pw. Ducha Świętego dr Jerzy Gorzelik wygłosił wykład „A Zasiadający na tronie rozciągnie namiot nad nimi - architektura i wystrój kościoła Ducha Świętego w Tychach”. Noc Muzealna była też okazją, by zobaczyć Stadion Miejski i powstającą tu Tyską Galerię Sportu. Piotr Zawadzki i Michał Rus zorganizowali wieczór poświęcony wspomnieniom słynnych meczów piłkarzy GKS-u Tychy z 1.FC Koeln w 1976 roku. Odbyły się spotkania z dawnymi gwiazdami GKS-u - Marianem Piechaczkiem, Kazimierzem Szachnitowskim i Eugeniuszem Cebratem, pokaz filmów i zdjęć sprzed lat, a także konkursy z nagrodami.

4. Dokumentacja zbiorów

opracowania kart ewidencyjnych muzealiów: program Musnet; opracowano 625 kart

VII FREKWENCJA

W 2015 roku Muzeum odwiedziło 10 149 osób, w tym:

- Dawną Młótownię (ul. Katowicka 9) – 5767 osób
- Stary Magistrat (pl. Wolności 1) – 4067 osób
- Tyska Galeria Sportu – 315 uczestników spotkań